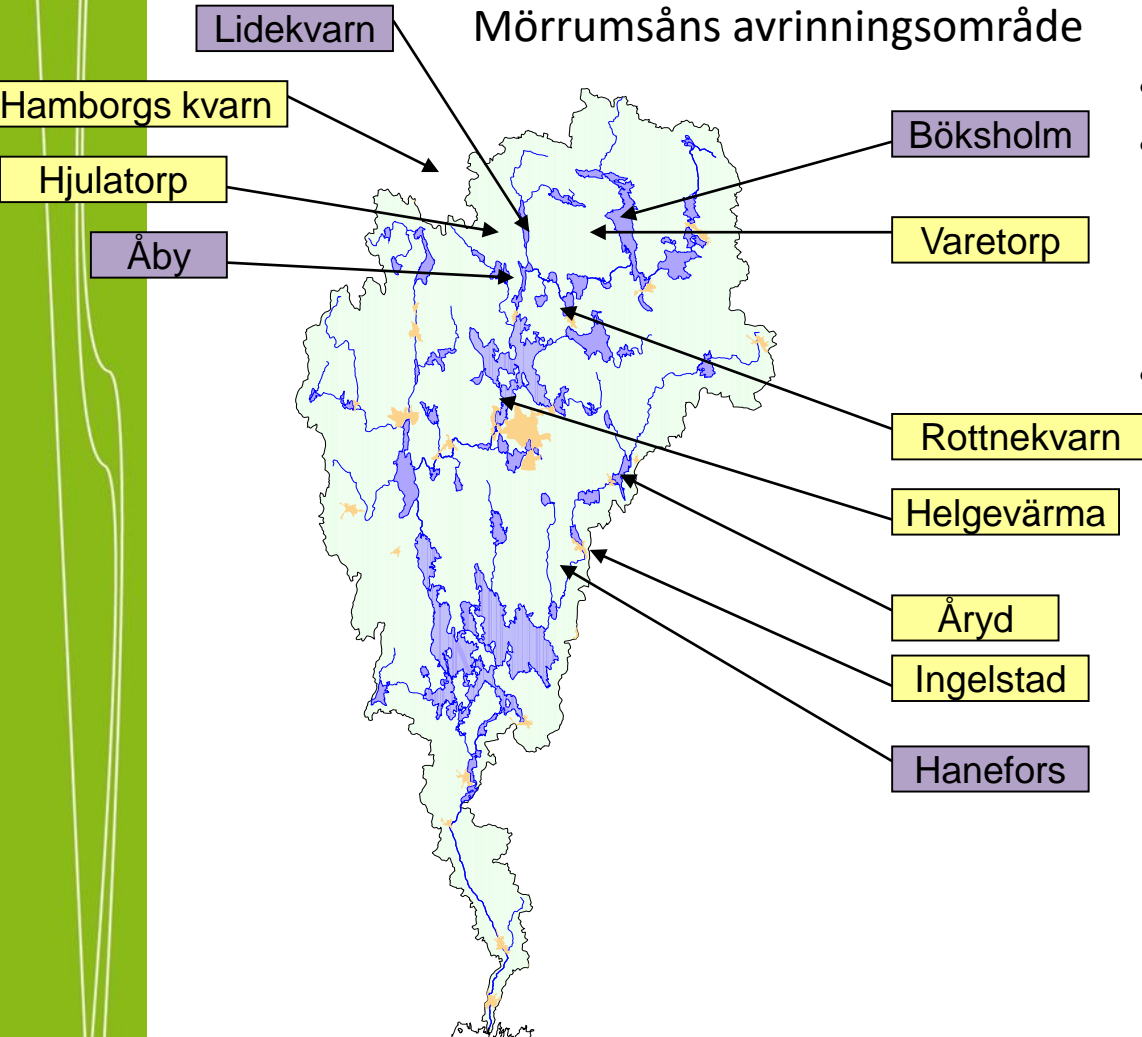

Översvämningar kring Gemla och Öja m fl områden i Mörrumsån

- Inledning: TF Kommunchef Gunilla Friman och Anna Tenje, Kommunalråd.
- Nuläget och prognoser kring ån, Andreas Hedrén Växjö Kommun
- Räddningstjänstens prioriteringar, Roger Petersson, Värends räddningstjänst.
- Övrigt (Rektor, Trafikverket, LST ev fler).
- Övriga frågor.

Mörrumsåns avrinningsområde

- Avrinningsområdet är ca 1220 km²
- Helgasjön största sjö uppstr
Gemla= 50 km², 1/24 del av ARO. 1 mm mer regn i ARO - 24 mm i Helgasjön om flödet oförändrat
- Förhandstappning i fr a Helgasjön och Örken, påbörjades i november

Det hydrologiska nuläget:

Högsta flödet ur Örken och Helgasjön m fl sjöar sedan 2004. Nära de nivåerna. 21,5 resp 35-38 m³/s. Flödet kan antas öka något ur Helgasjön, p g a stigande nivåer i sjön (fördröjningseffekter uppströms).

Högsta vattenstånd i Helgasjön, Innaren, Bergsjön, Tolgsjön, Öjaren, Drevsjön, Sörabysjön, Övrasjön, Asasjön sedan 2004. Kortfattat: Vi har magasinerat så mycket vi får och vågar.

Hur blev det så här?

Växjös kommuns vattenreglering och det hydrologiska läget

- Ovanligt lång sammanhållen blöt period. Höstpåfyllning påbörjades i augusti. Därefter konstant blött
- Ca 500 mm i Växjötrakten augusti-dec (5 månader). Mer än hela 2016.
- Snösmältning och regn kring jul och nyår leder till klass 1-varning och kring gränserna för klass 2-varning i hela regionen (Lagan, Helgeån, Mörrumsån, Mieån och Bräkneån.
- Alla sjöar fulla: Alla system uppför sig i stort som "oreglerade system", typfallet Helgeån/Möckeln.
- Vattenreglering handlar nu i princip enbart om att få vatten att rinna genom luckor stället för att orsaka överströmning och skada på dammdelar mm.
- Den förhandstappning vi brukar och får göra enligt vattendomar är alldeles för liten för att vi inte ska hamna i denna situation.

Särskilda riskområden

Gäller även låglänt mark N Gemlasjön

Går det göra något?

- På vissa platser kan man möjligen tänka sig en viss riskökning lokalt, för att senarelägga en flödestopp ett par dagar.
- Man bör dock beakta att vattnet kan antas stiga fortsätta stiga (snabbare p g a minskat utflöde) och därför är man i en mer trängd situation inom en vecka efter en sådan åtgärd.
- Det ligger också i hela flödeshändelsens natur att det är ett mycket utdraget förlopp, minst 2 v framåt med nivåer i Helgasjön och nedströms nära dagens.
- Helgasjön riskerar att svämma över okontrollerat om vi minskar flödet betydande i mer än en vecka
- Minskning ca 4 m³/s idag för att senarelägga flödestopp ur Helgasjön i Gemla och nedströms.
- Kan sannolikt inte upprepas under stigande trend, men under troligen sjunkande trend för att påskynda återgång till "normalläge" nedströms

Sammanfattning

- Var försiktig
- Se över din egendom
- Räkna med minst 2 v ytterligare omkring dagens situation
- Ny sjöar?
- Planerad reträtt från invallningar? Prata med varandra, närmast berörda.
- Troligt att tidigare episoder med "sjöar" inte varit lika utbredda, pga mer lokalt fel som orsak, dvs lägre nivå i ån.
- www.vrtj.se
- www.vaxjo.se
- www.dinsakerhet.se

